GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 91. **Marti, 11|23 August** **1881.**

Miscarea nationalitatiloru in Ungari'a.

Brasiovu, 11/23 Augustu.

Nimicu nu caracteriséza mai multu situatiunea nesigura interióra, ce a creat'o politic'a unilaterala si patimasia a Maghiariloru, nimicu nu dovedesce mai invederatu incapacitatea loru de a guverná, decàtu continuele amenintiari cu pumnulu. De càte ori se ivesce vr'o cestiune, care se refera la nationalitatile nemaghiare, politicii unguri isi perdu totu cumpetulu si resultatulu este de ordinaru unu sîru nou de insulte si de apeluri la forti'a brutala.

Ministrulu-presiedinte Tisza, voindu se tiena socotéla unu momentu de puterniculu curentu alu timpului, s'a incercatu a intinde o córda mai lina, declarandu cà forti'a nu este unu bunu midilocu de a impaca diferentiele intre popóre, pentru cà ea provóca numai antipathii si reactiune. Se credea, cà cuvintele mai conciliante ale ministrului voru servi de directiva organeloru guvernului, cá se schimbe, celu puçinu la aparintia, metod'a brusca si respingêtóre ce au practicat'o pêna acuma. Ce amagire pentru ce-i ce credeau astfeliu! Càteva dîle dupa discursulu d-lui Tisza dela St. Georgiu, organele lui incepura cu noua vehementia campani'a in contra nationalitatiloru, aruncandu asuprale din chiaru seninu prepusurile cele mai grele si adresandu-le cu carulu ocàri si amenintiari de totu soiulu. Proverbulu nostru dîce, cà lupulu isi schimba perulu, dér' naravulu niciodata; se pare inse, cà foile guvernamentale maghiare, ne mai vorbindu de celelalte, voru se dé de minciuna acést'a dicala, càci, necumu se 'si schimbe vederile, la cari s'au deprinsu, nu sunt in stare nici màcaru a 'si moderá limbagiulu pe càtuva timpu.

Nici unu feliu de concessiune séu considerare; suprimare constanta si fara crutiare a miscarei nationalitatiloru! — eata cumu intielegu cei dela organulu nemtiescu alu guvernului ungurescu missiunea politicei de statu interióre. Diaristii servitori ai regimelui ungurescu dau de rusine chiaru si pe unu Windischgrätz si Haynau. Acesti'a celu puçinu esecutau sentintiele de mórte numai in contra rebeliloru, cari se resculasera cu arm'a, cavalerii perciunati dela „Pester Lloyd" inse ar' spendiura fara mila pe toti càti nu jóca dupa cum canta ei si stapànii loru.

Ce e dreptu inaintamu, cu-o rapedîciune estraordinara in — barbarismu. Natur'a asiatica nu se renéga niciodata, precumu negrulu africanu nu se va face albu de l'ai spalá si cu zapada de Siberi'a. Nu-i mirare déca ide'a despre statu si despre scopurile lui a facutu asia de puçine progresse la urmasii lui Attilla si ai lui Arpad, incàtu nu s'au pututu emancipá inca de principiile despotismului asiaticu. Statulu la ei este numai unu conceptu de fortia, nu si de dreptu. Vointi'a celui mai tare este considerata de densii cá vointia a statului. Loru le este statulu numai unu obiectu de esploatatiune pentru interessele specifice ale elementului domnitoriu. Si Ungurii nu si-au pututu aflá advocati mai buni si mai sîreti pentru de a desvoltá si propagá aceste principii false de statu, decàtu sunt Evreii, cari isî vendu pén'a spre a servi tendintieloru nedrepte ale maghiarismului violentu.

Luandu 'si de tema miscarea nationalitatiloru in tiér'a „Pester Lloyd" se incérca a imprastiá fric'a ce-o au Maghiarii de acést'a miscare sustienendu unele absurditati, cumu este si aceea, cà in mediuloculu Romaniloru s'ar' fi formatu nu scimu ce grupuri, cari voiescu se sté in legatura cu partidele „patriotice" adeca cu Tisaistii, Kossuthianii si Sennyeistii unguri. Nu scimu de unde primesce fói'a pestana informatiunile sale, inse o asiguramu, cà, déca 'si baséza pe ele sperantiele in total'a suprimare a spiritului nationalu la Romani, se insiéla grozavu.

Destulu cà „Pester Lloyd" voiesce cá se nici nu se mai vorbésca de-o miscare a nationalitatiloru. Totu ce se misca si nu convine scopuriloru maghiarisarei se fia suprimatu fara de mila. Ide'a de statu maghiaru, asigura numit'a fóie, este singuru apta de a paralisá ide'a de natiunalitate.

Nu numai odata amu aratatu in ce culminéza ide'a de statu maghiaru. „Statulu suntemu noi" dicu Maghiarii si de aceea pretindu cá totu ce nu se supune dictatului loru se fia suprimatu. Ide'a de statu maghiaru eschide in adeveru ide'a de nationalitate, pre candu in realitate statulu nu póte esiste fara nationalitatile din care se compune. Aceste au dér' dupa noi tóta dreptatea candu ripostéza, cà statulu suntemu noi, nationalitatile, din cari facu parte si Maghiarii. Prin urmare ide'a de statu ar' trebui se culmineze la noi in ide'a de nationalitate.

Intielegemu caus'a pentru care se temu asia de multu cei dela „Pester Lloyd" de esperimentele din Austri'a, cari sunt favorabile ideei de nationalitate. Inzedaru ne voru aratá domnii dela Pest'a pumnulu, inzedaru se voru sili a suprimá aspiratiunile nóstre drepte natiunale, acestu puternicu curentu elementaru nimeni pe lume nu 'lu va puté opri, elu isi va face cursulu si de plansu voru fi numai aceia, cari 'i se voru opune cu puterea.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Foile oficióse unguresci au capetatu ordinu cá se desminta scirea despre unu *ordinu secretu*, ce l'ar' fi adresatu dlu Tisza prefectiloru, spre ale atrage atentiunea asupra *agitatiunei secrete russeci* intre nationalitatile nemaghiare din Ungari'a.

Cu tóta asigurarea cà la Pest'a nu esista temeri de feliulu acelá, diarele maghiare nu mai incéta de-a scorni totu feliulu de minciuni spre a alarmá publiculu loru si alu atîtiá in contra nationalitatiloru nemaghiare.

Organulu nemtiescu alu guvernului din Pesta se ocupa in numerulu seu dela 20 Augustu de *miscarea nationalitatiloru in Ungari'a.* „Ore acést'a miscare" — intréba „Pester Lloyd" — care o credeamu pe deplinu amortita, se manifesta din nou, ori este numai unu murmuru ce, iritati fiindu, credemu alu audi, pre candu domnesce curentulu normalu?" Numitá fóie se grabesce a se liuisti pe sine insusi, dicendu cà atitudiuea elementeloru nemaghiare ale Ungariei nu insufla nici-o ingrijire, nu causéza nici o plangere. Tendintiele ultranationale ar' fi disparutu de pe scena. In loculu separatismului politicu si teritorialu, s'a proclamatu cultivarea individualitatii culturale si a interesseloru spirituale. Si in càtrau amu privi, adauge „P. Ll.", vedemu cà motivele nationale s'au retrasu inaintea puterei ideei de statu ungaru. Intre Serbi fractiunea estrema a suferitu de curendu unu desastru. Romanii desi in parte persistandu in „passivitatea" absurda, celu puçinu nu se arata mai inderetnici cá inainte, dér' s'au formatu de alta parte in mediloculu loru grupuri fórte insemnate, cari sustienu legatur'a cu partidele patriotice (?) si cari deja prin greutatea conducêtoriloru loru (?) voru eserciá o putere crescênda asupra celoru d'impregiurulu loru. Intre Slovacii din Ungari'a de susu agitatiunea retacesce fara a puté prinde radacina. Si de voru merge mai departe vedemu, dice „P. L.", cà si in Croati'a, cu tóte cele ce se petrecu acolo, influinti'a ideei de statu ungare cresce mereu si cerculu inimicu devine mai restrinsu (?) „P. Ll." dupa tóte aceste gàsesce cà temerile pessimistice cu privire la nationalitati nu sunt fundate.

Si par' cà nu ar' vrea sè se incréda in propriele sale asigurari, organulu pestanu esclama: E dreptu, cà astadi trebue se veghiamu mai multu cá ori si candu spre a asigurá pacea nóstra interióra. Curentele ce traverséza lumea européna si cele din vecinatate nu prea sunt favorabile pentru noi (Maghiarii). Ide'a nationala, care s'a concentratu intr'unu fanatismu de rassa (vide: Maghiarii) aspiratiunile popóreloru independente balcanice esperimentele de impacare din Austri'a tóte aceste insufla ingrigiri lui „Pester Ll." Statulu ungaru este dér' avisatu earasi la defensiva; elu trebue sè se apere contra unoru influintie elementare, cari intra la noi ca prin nesce canaluri subterane si amenintia basele esistentiei ungare. Spre aperare, cere „P. L." o politica forte si conscia de sine in afara si o politica intielépta si petrunsa de missiunea ei in intru.

In privinti'a politicei esterióre fóia pestana revine la fics'a idea, cà statele mici independente dela Dunare si Balcani depindu numai dela bunavointi'a mariloru diplomati din Pest'a. Apoi cere cá se li se demonstre acestoru state puterea Austro-Ungariei, càci tóte incercarile de a le castigá cu binele si cu frumosulu sunt zadarnice. Astfeliu crede „Pester Ll." cà se va nimici si comunicarea intre influintiele straine si nationalitatile din Ungari'a.

In politic'a interióra le repeta „P. L." barbatiloru de statu unguri opiniunea cà ide'a de nationalitate se póte paralisá numai si numai prin ide'a de statu. Statulu se fia puterea binefacêtóre sub care sè se cultive bunastarea generala, dér' statulu se fia si puterea nemilósa care se strivésca in germene ori-ce opositiune contra porunciloru ei. Acésta nu conditiunéza o atacare a trebuintieloru de cultura a vr'unei nationalitati; in privinti'a acést'a e calea libera pentru tóte... (?!) In fine spre a mari autoritatea statului „Pester Lloyd" cere o mai strinsa contralisatiune prin delaturarea totala a autonomiei municipale. Municipalismulu ajutora numai agitatiunile contra statului. „Credeti" esclama in fine „P. L." „cà déca, spre esemplu, in adeveru se facu agitatiuni romane in Ardealu — organele municipieloru voru poté se desvólte o activitate de aperare?..."

Asia fói'a pestana. In timpulu càndu „Pester Lloyd" asigurá cà puterea nemilósa a statului nu va atacá desvoltarea culturala a nationalitatiloru *Reuniunea invetiatoriloru unguri*, care este adunata la Pest'a sub conducerea inspectoriloru regesci de scóla ocupanduse de „*instructiunea limbei maghiare in scólele nemaghiare*" primi unu proiectu, dupa care instructiunea limbei maghiare sè nu se marginésca numai la órele destinate pentru ea, ci sè se intrebuintieze si la esplicarile celorlalte obiecte cá limba de propunere principala. Asia dér' deja doi ani dupa aducerea legei maghiarisatóre siovinismulu nebunu pretinde cá limb'a de propunere in scólele poporale nemaghiare se fia cea maghiara! Sapienti satis!

Cu privire la afacerea *violarei fruntariei* din partea despre *Haromsek* i se telegraféza diarului „Magyarország" urmatórele: „Afacerea violarei fruntarieloru incepe se devina neplacuta. Deja se *confisca la vam'a romana cismele* industriasiloru dela K. Vásárhely; comerciulu stagnéza, poporulu este iritatu, soldatii pazescu partea ocupata." — Acést'a telegrama sensatiunala este greu de intielesu. In ce legatura stau cismele industriasiloru cu cért'a confiniara? Déca autoritatile romane voru fi luatu mesuri mai stricte de supraveghere la fruntaria, Secuii voru avé se-o multiamésca pressei maghiare. Ungurii se potu convinge si cu acést'a ocasiune, cà prin purtarea loru dura si ofensatóre numai loru insisi isi strica.

Reproducemu astadi o parte din articlulu lui „Pester Lloyd" scrisu in contra Romaniei, despre care articlu disese „N. Fr. Presse" in modu ironicu cà a fost scrisu mai multu spre a servi de reclama pentru comitele Andrássy. Cu cunoscut'a s'a obraznicia si cu manier'a sa infumurata si dura jidano-maghiara scrie „Pester Lloyd" intre altele;

„Déca in acele locuri, unde simtiementulu pentru onórea si autoritatea acestei monarchii trebuie se influintieze mai multu, déca s'ar' gasi acolo numai o urma de mândri'a, de capacitatea, curagiulu si intielepciunea politiciloru anglesi, apoi ar' fi peste putintia cá o tierisióra ca Romani'a se cuteze a-si arangea intrég'a iei politica ast-felu, in càtu se nu fia decàtu o continua si nerusinata provocare a Austro-Ungariei. Nu vorbimu aci numai despre navalirea romaniloru in comitatulu Haromszék. In acésta nu este unu periculu si in acestu momentu trebuie sè se fi si retrasu vagabondii romani, de vreme ce ministrulu de resbelu din Bucuresci a avutu deosebita bunatate se promita, cà va dispune imediatu ca teritoriulu ocupatu se fia evacuatu. Astufelu dér' nu casulu in sine ne preocupa pe noi aci, ci ne gandimu la totalitatea relatiunilqru monarchiei nóstre cu tènerulu regatu. Casulu dela Háromszék este numai o aparitiune mai batatóre la ochiu in sistem'a politicei romane, care tintesce la o agitatiune continua contra monarchiei nóstre. Pres'a, Parlamentulu, guvernulu poporulu, intru càtu se pricepe la lucrurile politice, sunt fara sfèrsitu in injosirea monarchiei nóstre. Guvernulu cauta prin tóte midilócele in comissiunea duuaréna se impedice legitim'a influintia a Austro-Ungariei; presa anunciá in tóte dilele anesarea Transilvaniei — este adeveratu cà pressa din Bucuresci face din anesarea Bulgariei, a Macedoniei si a Basarabiei, obiectulu discussiunii iei dilnice; prin scóle se intrebuintiéza charte in care tóta tiér'a pèna la Szeghedin este declarata cá proprietate romana, ér' armata face acum incalcari pe teritoriulu Transilvaniei.

„Pe langa acést'a mai vine si lucrarea emisariloru romani in Transilvani'a. Si amintimu aci, cà inca de acumu optu dile, dupa nisce sciri din Transilvani'a, amu anunciat cà acesti emisari pregàtescu poporatiunea romana si'i spune cà in curendu va fi liberata de patri'a muma. Este vedita legatur'a ce esista intre acésta agitatiune si incalcarea de acum. Cei din Bucuresci au voitu se aréte tieraniloru romani din Transilvani'a cà „liberarea“ este seriósa, cà soldatii romani auchiaru de acum curagiulu a nàvali pe teritoriulu ungurescu — tieranulu nu citesce nici un felu de diare, chiaru si dintre popii romani d'abia sciu unii pe ici de colea se scrie si se citésca, lui 'i vine scirea de o suta de ori mai mare, aude povestindu-se despre o bataia, in care — bine intielesu — eroii romani sunt victoriosi; cà ei au fost imediatu isgoniti, acésta n'e afla naturalmite si gasesce, cà ómenii misteriosi care 'i au sdusu lucruri atàtu de frumóse, n'au vorbitu ast-felu fara nici unu temeiu. Incalcarea dela Háromszék era trebuinciósa aceloru lucrari de minare ale agitatoriloru romani, precum ilustratiunea este trebuinciósa testului.

„Cu acésta ocasiune ne vine in minte cà in Bucuresci, pre càtu se scie, pórta noua coróna unu principe din cas'a Hohenzollern. . . . Se va permite a intrebá, déca origiue s'a nu impune acelui Hohenzollern óre-cari indétoriri in Bucuresci. Atàtu de neputinciosu nu este unu rege alu Romaniei in càtu se nu póta pune capètu acelei rusinóse agitatiuni, care mai curendu séu mai tardiu trebue sè devina unu periculu pentru tiér'a s'a si chiaru pentru tronulu de curèndu cimentatu pe care se afla. Totusi pentru violarea teritoriului ungurescu n'avemu a asteptá satisfactiune dela regele Romaniei; acésta satisfactiune trebue se'si o ia propriulu nostru guvernu, si ea trebue se fia atàtu de publica, atàtu de eclatanta, atàtu de complecta, cá si aceea pe care comitele Andrássy a luat'o dela principele Milan sub unu guvernu alu lui Ristici pentru unu faptu multu mai micu de càtu acela care s'a petrecutu acum. . .“

Cetimu in „Romanulu“ :

„Eri, Joui, s'a intrunitu la Berlin adunarea generala a *Societatii actionariloru càiloru ferate romane*, pentru a se rosti asupra schimbarii titluriloru 6 la suta (Schuldverschreibungen) in renta a Statului romanu si asupra stramutarii sediului Societatii la Bucuresci... Dupa trecerea drumuriloru de feru si a esploatarii loru in mana guvernului romanu, datori'a de 6 la suta a sócietatii si fixarea domiciliului iei la Berlin au remasu singurele cause ce mantienea o legntura intre strainatate si càile nóstre ferate. Suntemu stapani de faptu pe linii. Plat'a datoriei 6 la suta, fia prin preschimbarea acestoru titluri in renta a statului, fia prin plat'a loru in bani ne va face stapani si de dreptu, pentru cà nimeni nu va mai putea redica asupra acestoru linii vr'o pretensiune, afara de plat'a anuitatii, care se va face si d'aci inainte celu puçinu totu atàtu de regulatu, cá si 'n trecutu, candu esactitatea cea mai deplina a fost observata. Stramutarea sediului societatii la Bucuresci, stramutare ce este urmarea neaperata a platii datoriei 6 la suta, (si pe care a admis'o eri Societatea actionariloru cu 35 voturi, representandu 714,329 actiuni in contra 9 voturi representandu 4,437 actiuni) va avé efectulu cà Societatea càiloru ferate va 'nceta de a fi o societate straina, si va deveni romana. . . Indeplinita si acést'a operatiune, intramu nu numai materialminte ci si moralminte in posessiunea de noi insi-ne, cá statu si astfelu sevèrsimu cu deplinu succesu o operatiune financiara si economica, din care nu numai amu retrasu unu insemnatu folosu banescu, ci amu dobènditu si posibilitatea d'a intrebuintiá o mare artera de comunicare in vederea si numai in vederea interesseloru nóstre nationale si-a propasirii economice a tierii.“

Despre *intrunirea a dou'a dela Belleville*, unde s'au petrecutu cunoscutulu scandalu, prin care au impedecatu pe Gambetta se vorbésca, scrie „Republique Francaise“ : Intrunirea din Belleville probéza lasitatea si imbecilitatea lepadaturiloru, ce 'si-au scosu firm'a de nebunie, numita Intransigentismu. Judecatorulu loru se va pronuntiá in patru dile. Sentinti'a in contra purtarei de eri va fi teribila, greati'a nu le va mai resista mai multu, de càtu óspetiloru cotidiani ai càrciumei si intretinatoriloru de prostituate. Foile radicale se plangu cà tumultuantiloru nu li s'a acordatu libertatea tribunei. Foile intransigentiloru si ale socialistiloru sunt exaltate de bucurie. Clémenceau dice in „Justice“, cà la 1869 aceia, cari au intreruptu pe Gambetta, au fost dati pe usia afara de cetatienii din Belleville. — Rochefort in „Intransigeant“ 'si intituléza unu articulu. „S'a spartu ghiati'a“ si dice: „De aci inainte Gambetta póte fi numai deputatulu impuscatoriloru. Pèna se procéda elu la uciderea nóstra, Belleville 'la ucisu pe densulu.“ — Pres'a reactionara ride de evenimentele din Belleville. — Se dice cà Gambetta nu va mai tine alta intrunire electorala in Belleville, dér' toti credu cà victori'a s'a va fi sigura Duminica viitóre la alegere. Se mai spune, cà Gambetta va publicá unu manifestu in contra acelora, cari nu 'l-au lasatu se vorbésca la Belleville.

Program'a dlui *Clémenceau* póte fi privita cá *manifestulu partitei radicale francese* si merita de a fi semnalatu alaturea cu a d-lui Ferry si d-lui Gambetta. D. Clemenceau cere desfiintiarea Senatului si a presiedintiei Republicei, adeca guvernarea directa a unei Adunari unice si suverana; in càtu privesce Biseric'a, desfiintiarea bugetului culteloru; in càtu privesce aperarea tierei, inlocuirea progresiva a armateloru permanente cu militii nationale; justiti'a gratuita si egala pentru toti; — magistratur'a electiva si timporaria; — revisuirea coduriloru in sensulu democraticu, desfiintiarea pedepsei cu mórte; impositulu progressivu asupra schimbariloru de proprietate prin mosteniri; dreptulu pentru copilu la invetiamentulu integralu; revisuirea contracteloru prin care s'a alienatu proprietatea publica: mine, canaluri, cai ferate, etc.; autonomia comunala; reform'a asiediamentului imposeteloru; desfiintiarea acciseloru si a taxeloru de consumatiune; restabilirea divortiului; interdicerea cumulului functiuniloru publice; reducerea duratei legale a muncei manuale; reform'a sistemei penitenciare si suprimarea esploatarei muncei prisonieriloru.

Earasi s'au reinceputu *fortificarile in giurulu Romei* si se lucra cu asié mare zelu, in càtu s'ar' putea crede cà guvernulu italianu astépta in totu momentulu unu atacu. Intinderea fortificatiuniloru in giurulu capitaliei s'a inceputu de pe timpulu càndu era la ministerulu de resbeln generalulu Mezzacapo, desi alti generali s'au pronuntiatu categoricu contra unoru lucrari de aperare cari — dupa densii — nu sunt de folosu. Sub Mezzacapo s'a lucratu multu; dupa resturnarea lui din 1878 s'a continuatu fortificarea inse fórte incetu. S'a afirmatu cà fortificatiunile indeplinite deja de alungulu malului dreptu alu riului Tibru ar' fi d'ajunsu; inse in timpulu mai recentu s'au proectatu nuoe planuri, nuoe fortificatiuni si in curendu se va incepe cu espropriatiunile teremului necesaru. Forturile edificate se prevedu cu tunuri grele, astfelu in càtu unele se afla in deplina stare de aperare si relativu la forturile ce sunt a se edificá din nuou, s'a ordonatu strictu de a se intrebuintiá unu numeru mare de arestanti spre a se grabi operatiunile. Se asigura cà lucrarile de aperare a tiermurelui dreptu voru fi terminate in primavér'a viitóre; la tiermurele stangu nu sunt de lipsa mari fortificari ci se voru intari unele castele cari voru predominá platoulu si anume lini'a calei ferate ce duce spre Neapoli si Florenti'a.

Prin cercurile *curtii russesci* circula unu sgomotu nu prea placutu, care déca s'ar' confirmá, ar' fi de-o mare importantia pentru viitorulu Rusiei. Dupa aceste „se dice :“ Ignatiev ar' avea planulu se chieme in consiliulu statului cá membri consultativi pe membrii espertisei asupra afaceriloru tieraniloru si a scaderei sumeloru ce mai au se platésca tieranii. Déca se va constatá unu resultatu bunu atunci succesivu voru fi chiemati in consiliulu de statu in aceeasi calitate representantii tuturoru intereseloru speciale (finantie, cài fierate, culte, etc.) Prin acést'a s'ar' creá unu consiliu de statu mai mare, deci o transitiune dela o representatiune particulara, la una generala de interese, printr'o corporatiune, care succesivu ar' formá o trecere treptata la o constitutiune moderata. Se dice cà Ignatiev s'ar' fi esprimatu façia cu influenti amici ai sei: „Fara sgomotu si fara a provocá prejudicii voiu se aducu Russi'a pe alte cài. Chi va piano, va sano.“ Acést'a scire, déca se va adeveri va produce de siguru in Europ'a o sensatiune placuta. Dupa cum ne asigura corespondentulu, confirmarea ei nu va intardiá multu timpu, de óre ce prim'a cooptiune a expertiloru va avé locu deja la inceputulu lui Septembre. Chi vivra-verra.

Dintre tóte *urmaririle Evreiloru* cea din *Nejina* a fost mai violenta. Càndu s'a jafuitu cea d'antaiu casa evreésca, unu oficeru a ordonatu focu; au cadiutu cinci ómeni si acuma s'a inceputu scandalulu. Furi'a plebei era fara margini privindu pe cei morti. Glóte de poporu percursera orasiulu si de presentu nu au remasu in Nijin, nici duoe-dieci case nejafuite si nedevastate si anume nu mai acele cari aveau o cruce. Nu s'au devastatu numai pravaliele ci si casele de locuintia. Soldatii urmariau glótele poporului si erau martori jafuriloru si devastariloru, inca erau prea puçini de a imprastiá poporulu, care deveni din ce in ce mai infioratoru. Pe piati'a cea mare s'a datu a dou'a salva asupra poporului, cadiura cinci morti si multi raniti. Inse acést'a a versatu numai uleiu in focu. Devastarea s'a continuatu; furi'a poporului contra soldatiloru i-a incaeratu la olalta, soldatii ne mai putendu-se opune se retragu, lasandu poporulu de capulu seu. Si la acést'a catastrofa s'a observatu cà poporulu a nimicitu totulu fara a 'si insusi bunulu strainu, din contra care rapea era aspru pedepsitu.

Intr'unu articulu de fondu scrie „Alegètoriulu“ de Dumineca urmatórele :

„O gazeta germana, care primesce inspiratiuni dela principele de Bismarck, a publicatu dilele trecute *program'a economica* a marelui cancelaru. Impartasimu publicului partea principala a acelei programe, pentru a avé prilejulu de a vorbi ceva-si cu ómenii nostri de statu. Eata ce vrea, pentru puternic'a Germania, principele de Bismarck; „Regenerarea industriala, agricola si comerciala a imperiului prin mijloculu sistemului *protectoru*, care va face Germani'a *neatèrnata* de straini; inmultirea puteriloru finantiare ale imperiului, prin impartirea mai inteligenta si drépta a impositului, mai alesu prin desvoltarea contributiuniloru indirecte, lucru care ilu va lasá apoi se despovereze comunele de o parte a sarcineloru loru, in privinti'a scólei si asistentiei publice; imbunatatirea sortii claseloru muncitóre, dupa principiele unui crestinismu practicu (asigurari si corporatiuni obligatóre, etc.); *ruptura definitiva cu doctrin'a scólei economice laisser-faire, laisser-passer*; inaugurarea pentru statu, care are consciintia de datoriele sale, a rolului adeveratu crestinu de moderatoru alu fortieloru sociale si de protectoru alu celui slabu in contra celui tare in domeniulu productiunii“. . . .

„Dér' noi ce dicemu? ce gandescu ómenii nostri de statu?

„Romani'a e grozavu de slaba in productiune. Afara de munc'a pamentului, care si aceea se face aprópe in modu selbaticu, ce alta munca e desvoltata in tier'a nóstra? Noi, orasieni, ne imbracamu cu marfa straina; si tieranii de pe langa orasie au inceputu sè se instraineze; interirulu casei nóstre e impodobitu totu cu lucruri straine; mas'a nóstra este straina; amu inceputu se ne aducemu chiaru fasole uscata de prin alte tieri; cu unu cuventu totulu, masa, casa, vestmintu, petrecere, ni le aducemu de peste granitie, si nici nu gandimu la robi'a càtra care di cu di pasimu cá nesce osanditi. . , Ar' trebui se ne desteptamu din acést'a amortiéla; si se imbraçisiamu cu passiune sistemulu protectoru care desvoltandu puterile nóstre de viatia, va asigura neatèrnarea Romaniei. Exemplulu ni'lu da Germani'a sa ne luamu dupa densa.

„Noi n'avemu industrie. Incercarile ce le amu facutu spre a luptá cu strainii sunt sdrobite de concurenti'a loru. Fabricele nóstre de zaharu si de chibrituri d'abia se misca. Tóte apelurile celoru ce intielegu lucrulu sunt zadarnicite, càndu de nepreceperea consumatoriloru, càndu de concurenti'a straina. Trebue cá guvernele nóstre se iea seriosu in mana cestiunea economica, se combine o legislatiune pro-

tectóre, se stimuleze desteptarea muncii, care se transforme materi'a bruta din tiéra in producte ce asta-di le luamu numai de la straini. Cându strainii conspira in contra nóstra, spre a ne luá banulu din punga si apoi a ne robi, datori suntemu, déca vremu se ne pastramu fiinti'a nationala si demnitatea de tiéra neatêrnata, se ne unimu cu totii spre a luptá in contra conspiratiunii strainiloru, cari, la umbr'a ideiloru de libertate, ne storcu pêna ne omóra. Acést'a datoria, de mii de ori mai multu ni se impune noue, de câtu Germaniei; si cu tóte acestea noi, ca nisce gura-casca ce ne pierdemu vremea in nimicuri, ori in ocari seci de cocarde politice, nici nu vremu se ne ostenimu gandulu in cestiunile de viatia ale statului romanu. Póte cà nici mintea, terfelita in teorii gaunóse ori iu câstiguri murdare, nu mai ajuta pe multi din politicii nostri se conceapa unu sistemu de aperare nationala in contra cotropirii economice a strainiloru. Acést'a aperare inse este necesara. Cei cari mai au simtimentulu nationalu sè se puna la lucru. Acela va fi, pentru noi, Romanulu celu mai mare, care va puté face, pentru Romani'a, ceea ce principele de Bismarck a sciutu si scie se faca, pentru Germania."

Brasiovu, 22 August 1881.

(Abusuri pe la judecatoriile comunale.) Intr'o epistola privata din comitatulu Têrnavei-mici cetimu urmatórele:

„Judecatori'a comunala la noi, in afacerile ce-i apartienu nu procede dupa lege. Judele nu scie o buche, asesorii lui asemenea, Notariulu e unu „Mariá Sá" betranu fara lege; nu-si cunoscu sfer'a activitatii loru. In contra „Mariei Sale", amu asternutu incusa pentru: indiferentia de oficiu si comitere de abusu. Pêna astadi nici unu resultatu; 'lu spriginescu fórte: Grafu si petecosii de ciocoi; Statute, regulamentu comunalu nu se afla, spunu cà nici nu au fostu niciodata. La noi mergu lucrurile de minune; pentru una citatiune platesce omulu notariului 12 cr, pentru unu actu de pace 24 cr, pentru cà estiméza cutarui datorasiu unu obiectu 2 fl. 64 cr, pentru cà licitéza obiectulu estimatu 2 fl. 64 cr. Si déca vá estimá intr'o óra la 10 detorasi, pentru fiacare trage câte 2 fl 64 cr, — si pêna-mi scotu competinti'a de 50 cr, dela unu datorasiu trebue se spesezu 5 fl. 40 cr. v. a. Omulu miseru nu e in stare asiu scóte datori'a dela cutare; suntu cause inprocesuate de ani, si nefinite pentru cà „Mariá Sá" notaresiulu dice cà fara de bani nu scrie nici la Dieu, (sic.)

„Si apoi ce e mai multu, creditoriulu, déca voiesce a esi la ceva resultatu si dupa spesele facute se 'si póta primi competinti'a, e silitu a merge cu estimatorii (cari 'su duói jurati) la casá datorasiului si elu, creditoriulu, sè se uite in cosiu, ori in podu, si se dicà se estimeze cutare ori cutare obiectu, altucum estimatorii se reintorcu fara de isprava, dicu, cà n'au aflatu ce se estimeze, si asia bietulu creditoriu cu anulu nu 'si póte scóte competinti'a. — Judele nu scie scrie si citi déca me rogu de elu, se chieme pe cinevá de façia pentru ceva pretensiune, indata tramite unu juratu ori pe bacterulu si trebue se-i platescu 12 cr, cá pentru citatiune formala, altucum nu se duce.

„Pentru de acestea 'su intristatu pêna in sufletu; pretorele vine odata in anu in comuna, si atunci noi nu scimu pentru ce, numai cu ciocoii comunica, la cas'a (cancelariá) comunale spunu cà nu a fostu nici odata; de unu anu si mai bine am venitu cá popa in comun'a astá, si de asta tómna am intratu intre membrii representatiunei comunale, de atunci incà nici una siedintia nu amu avutu. Ratiunile comunale din 1874 pêna in presentu nu-'su revediute, da incà nici lucrate; lucruri cá in astá comuna vestita n'am vediutu câtu am amblatu!"

Scriitoriulu face apoi urmatórele intrebari: „Putemu denegá judelui comunalu (primariului) si celorlalte organe tacs'a ce-o tragu dupa placu pentru esecutiuni facute in locu si pentru una citatiune (câte 12 cr.)? Cumu si pe ce cale 'i putemu indrumá la ordine? Cu privire la tacsele ilegale, care judecatori'a nóstra comunala le trage in mesura prea mare pentru bagatele, datine óre-care indreptare. . ."

Respunsulu la aceste intrebari merita a se dá in publicu, fiindu-cà abusurile cá cele descrise in epistol'a susu citata nu se marginescu numai la o comuna séu alta, ci au devenitu aprópe generale in acést'a tiéra. Eata respunsulu:

Judecatoriile comunale suntu datóre a administrá justiti'a in causele incredintiate loru prin art. XXII 1877, gratuitu, deci nu au dreptulu de a luá nici pentru citatiuni, nici pentru sentintia, séu altu actu judicialu vr'o taxa. La esecutiuni, cari se ducu in comuna, nu este permisu a se redicá nici o taxa pentru pemnorari, ori licitari séu sub altu pretestu. Déca esecutiunea se indeplinesce pe campu, in o departare de $^1/_8$ milu dela comuna, séu notariulu cercualu face esecutiunea intr'o comuna ce se tiene de cerculu notarialu, inse unde densulu nu 'si are locuintia, atunci póte se-'si incasseze acele tacse, pre cari le va fi statoritu pentru respectivulu cercu séu comitatu, comissiunea administrativa a comitatului (vedi ord. minist. dto. 4/2 1880 si § 85 art. XXII 1877). Déca organele judecatorieloru comunali lucra in contra, plansórea se face la comissiunea administrativa a comitatului séu la ministrulu de interne.

Recomendàmu si cu asta ocasiune locuitoriloru dela sate cartea: Manualu asupra procedurei in causele mai merunte processuali civile, de Iosifu Popu, jude reg. cercualu. Ea se afla de vendiare la autorulu in Brasiovu cu 80 cr.

Socotelele comunali, se dice in scrisórea din cestiune, inca dela 1874 pêna in presentu nu suntu gàtite si revediute. Asta este in contra legei, càci dupa legea comunala § 58 si 128 socotelele de pe fiacare anu trecutu, trebue se fia censurate in anulu procsimu la adunarea representantiei comunale din primavéra. Celoru cari voiescu a se informá mai de aprópe asupra modului de procedere le recomendamu nou'a carte, „Legea comunala séu articlii de lege XVIII 1871 si V 1876, scrisa totu Iosifu Popu, care se afla de vendiare la Römer & Kamner, tipografia in Brasiovu cu 1 fl. ér' cu portulu postalu 1 fl. 10 cr. v. a. (—)

Secasiu 17 Augustu 1881.

Stimate D-le Redactoru! Credu a face numai unu servitiu placutu on. publicu lectoru, déca 'mi voiu permite a reportá si din acést'a regiune romana, nu pré romantica, unele evenemente mai importante cari atingu in modu insemnatu sórtea poporului nostru.

In dilele de curendu trecute ne-á frapatu scirea neplacuta, cà in comun'a Daia aru fi eruptu ból'a de vite Càteva dile a fostu interdisa comunicatiunea cu vitele cornute intre numita Comuna si altele vecine. Ból'a a duratu numai tempu scurtu, in care au peritu 7—8 vite. La inceputu se credea, cà ar' fi vreo epidemia, dér' se adeveri iudata, cà acést'a temere nu este fundata, si cà caus'a trebue cautata airea. In timpulu adeca, care precese causariloru de bóla au fostu calduri mari, éra comun'a Daia, desi este binecuveniata cu cereale, apa inse nu are in mesura corespundiatóre recerintieloru sale. Astufeliu s'a intemplatu, cà veniudu ciréd'a de vite din campu insetata la unu pàrau mocirlosu unde s'a indatinatu a se adap'a, ap'a stricata naturalumente a causatu efectulu, ce s'a vediutu. A esitu si o comissiune la façia locului, care inca nu a potutu constata esistinti'a vreunui morbu epidemicu, cu tóte cà — precumu se afirma din parte competenta — s'ar' fi latitu faim'a sinistra, cà ból'a ar' fi venitu din Romani'a. Pre candu scriu aceste ból'a a incetatu degiá si ómenii 'si vedu de afacerile loru. C.

Congresu bisericescu pentru Bucovin'a.

Unu faptu fórte imbucuratoriu se anuntia din Cernauti. Dupa staruintie indelungate a succesu in fine nationaliloru din Bucovin'a a dobêndi dela guvernu concessiunea de a se tiené unu congressu bisericescu gr. or. pentru archidieces'a bucovineana. Fói'a oficiala publica decretulu, prin care se ordona alegerile pentru acestu congressu. Inca in anulu 1871 a fost incuviintiatu ministeriulu federalistu Hohenwart conchiamarea acestui congresu, la care se fia representati in mesura egala preotii si mirenii si care se aiba influintia asupra administratiunei insemnatei averi a fonduriloru religióse greco-orientale. Atunci s'a fost publicatu si o ordine electorala pentru congressulu din cestiune, care inse pêna acuma nu s'a pututu intrebuintiá.

Acuma in fine, presiedintele tierii br. Alesani a ordonatu a se face alegerile la congressulu bisericescu gr. or. alu Bucovinei, pe bas'a imputernicirei ce a primit'o dela ministrulu de culte si a stabilitu terminele alegerei in cele patru curie electorale pentru a dou'a jumetate a lunei lui Septembre, imediatu naintea inceperei sessiunei dietale.

Ne bucuramu, cà prin acést'a mesura fratii nostri bucovineni se vedu atâtu de apropiati de uu'a din dorintiele loru de capetenia. Fia cá viitoriulu congresu bisericescu se satisfaca tuturoru sperantieloru, cu cari se astépta apropiat'a lui deschidere!

Poetulu din Mircesci

a trimisu membriloru „Romaniei-June" urmatórea scrisóre de multiamire pentru ovatiunea din 4 Iuliu n. a. c.

Mircesci 12/24 Iuliu 1881.

La intórcerea mea din Iasi am gasitu pe biuroulu meu frumosulu albumu, ce 'mi-ati trimisu din partea societatii „Romani'a-Juna" din Vien'a. Continutulu seu mi-a produsu o via si profunda emotiune.

A ajunge pe culmea délului de unde omulu incepe a se pogorî pe càrarea ce duce spre mormentu, este unu momentu de trista cugetare. In amurgulu vietii, lumea se acopere de unu velu melancolicu, anim'a, are presimtiri de pribegire si cuventulu a d i o vine de se pune pe buze cá o pasere cu glasu amaru.

Multiamita inse Junimei romane din Vien'a, alu carei glasu teneru, simpaticu si induiositoriu a salutatu aniversarulu meu secsagenaru, simtu o dulce mangaiere in sufletu 'mi, si cându privescu in urm'a mea, betranetiele disparu, càci vedu la pólele délului o generatia verde, generósa, entusiasta, patriota, care tintesce privirile sale totu in susu, si pasiesce cu incredere càtra unu viitoru maretiu.

Inainte, inainte, scumpa Junime romana! Fia, cá ultimii pasi, ce 'mi remanu de facutu se fia intovarasiti si sustienuti de resunetulu fapteloru Tale triumfale.

Veteranulu, ce si-a implinitu datori'a càtra patria, admira cu mandria legiónele tinere, care-i succedéza pe campulu luptei unde ele suntu chiemate a culege lauri.

Domnule Presidentu! Ve rogu sè dati cetire acestei scrisori iubitiloru membrii a societatiei J u n i m e i r o m a n e d i n V i e n 'a, si totodata se binevoiti a le esprimá simtirile mele de afectuósa recunoscintia.

Alu Domniei Vóstre devotatu.

V. Alecsandri.

Frumóse, prea frumóse sunt aceste rênduri. . . vrednice de cantaretiulu gintei latine." Ele n'au lipsa de a fi comentate séu esplicate; cuvintele poetului voru petrunde la anim'a fiacaruia, fia betranu ori june. Dorimu si noi din parte-ne ilustrului bardu dela Mircesci multe dile fericite, éra Junimei romane entusiasmulu si patriotismulu, de care a fost condusu Alesandri in intréga vieati'a s'a.

Diverse.

(C o l e t e p o s t a l e f a r a d e c l a r a t i u n e a v a l o r i i.) S'a incheiatu o conventiune privitóre la schimbulu de colete postale fara declaratiune de valore intre Austr'o-Ungari'a, Germani'a, Belgi'a, Romania, Danemarca, Egipetu, Spani'a, Franci'a, Marea Britania, Indiele britanice, Itali'a, Luxemburg, Montenegru, Tierile de josu, Persi'a, Portugali'a, Bulgari'a, Serbi'a, Suedi'a si Norvegia, Elveti'a si Turci'a. Aceste colete sub numirea de „colete postale fara declaratiunea valorii" potu avé o greutate pêna la 3 chilograme. Francarea loru este obligatoria. Sunt interdise coletele, cari contienu scrisori, note, corespondintie, obiecte a càrora admissiune nu e autorisata prin legile vamale séu prin alte legi. Tax'a coleteloru postale este de atâtea ori 50 centime (séu ecuivalentulu in monet'a respectiva a fiacarei tieri) câte zone postale trebue se percurga colectulu astfeliu cà s. e. dela noi pêna in Romani'a se va plati tacs'a simpla, coletulu trecêndu inse prin trei tieri tax'a devine tripla s. c. l. Pe mare se socotescu câte 25 centime pentru câte 500 miluri. Afara de casulu unei fortie majore, candu unu coletu postalu se va perde, se platesce pentru elu o indemnitate de 15 franci maximum. — Conventiunea acést'a se va pune in esecutiune incependu dela 1 Octobre 1881. Documentele s'au schimbatu intre diferitele state si s'au aprobatu la 11 Maiu 1881. Mai este de observatu cà pentru Marea Britania si Irlanda, apoi pentru Indiele britanice, Tierile de josu, Persi'a s'a amanatu terminulu intrarei in vigóre a acestei conventiuni postale pêna la 1 Aprile 1882.

(M i s s i u n e a f e m e i i.) Farulu Constantiei" publica urmatórea scrisóre a d-lui V. Alesandri càtra dr. I. C. Dragescu: „Mircesci 15 Iuniu 1881. Domnulu meu! Amu primitu si scrisórea d-vóstra din 31 Maiu si oper'a ce ati publicatu sub titlulu de Maternologia. Primiti si multiamirile mele si cele mai sincere complimente. Ati desvoltatu cu multa logica si multu talentu cestiunea educatiunei in tiér'a nóstra, si ar' fi de-

ritu, cá ideile sanetóse ce ati datu la lumina, se petrunda in spiritele compatriotiloru nostri. Este unu adeveru necontestabilu, cà femea, in cualitate de mama, dê sora si de soçie, are o iriurire mai poternica de càtu tóte asupra simtiriloru morale ale omenirei. Ea este isvorulu iubirei de familia si de patria, ea aprinde in suflete cele mai sublime entusiasmuri, ea creaza cetatieni, eroi, poeti, si este partasia la tóte faptele mari si frumóse, cari innobiléza pe omu. Missiunea femeii este si trebue dér' se fia fecunda in resultatele folositóre omenirei, guvernele au prin urmare de datorie a inlesni femeii indeplinirea acelei missiuni, cà-ci numai prin acestu modu va reusi a pregati o garantia tare si démna de rolulu destinatu de provedintia natiunei romane. Avemu nevoie de Matróne romane, déca voimu cá copiii nostri se scie se pórte cu demnitate nnmele mostenitu dela strabuni. Primiti, domnulu meu, inca odata felicitarile mele pentru scrierea ce ati scosu la lumina. Perdutu pe malurile Marei Negre, contemplarea orizonului nemarginitu au contribuitu multu a largi sborulu ideiloru d-vóstre si ale dá aventulu ce duce la adeverat'a lumina."

(R e c o l t'a i n U n g a r i'a) n'a produsu resultatulu care s'a crediutu inainte de secerisiu cu vr'o luna. In comitatele de susu economii sunt mai indestuliti, inse pe malurile Tisei si prin Banatu recolt'a e numai mijlocie. Ploile din primavéra au facutu pagube mari. Tinuturile care producu mai alesu secara, se potu bucura mai tare inse orzulu nicairi n'a fost bunu. Trista scire e acést'a pentru o tiéra, alu carei venitu de frunte si chiaru isvoru de viétia este agricultura. De esportu nici cà póte fi vorba, numai sè se ajunga poporatiunea din tiéra. Pretiulu gràului a si inceputu sè se urce, si sensalii ilu cauta pentru cumperare pe la toti cei ce au si de vendutu.

(P r o g r a m 'a) pentru C o n s a c r a r e a f l a m u r i i Reuuiunii romane de cantari si musica din Oravitia Dumineca in 4. S e p t e m b r e (23. A u g u s t u) 1881. I. La $7^1/_2$ óre diminéti'a se aduna functionarii si intregu corulu Reuniunii in localulu de cantare. II. La 8 óre mergu in corpore la patrón'a flamurii D-n'a Anna Mangiuca, spre a o insoci dimpreuna cu pe damele de onóre la servitiulu divinu in biseric'a gr. or. din locu. III. Autoritatile reuniunile si óspetii invitati la acést'a festivitatea se aduna la $8^1/_2$ óre in biserica, unde voru asistá la servitiulu divinu. IV. Dupa finirea servitiului divinu conductulu merge in „gradin a Corónei." Aci urméza: V. Deschiderea festivitatii: a) prin cuventarea presiedintelui Reuniunii; b) prin prologulu tienutu de vice presiedintele; c) baterea cuieloru; d) legarea planticei; e) predarea flamurii in man'a stegariului; f) cantarea imnului din partea corului; g) canteculu corului de prunci. VI. La 1 óra dupa amiédi banchetu aci in gradina. VII. Sér'a la 8 óre productiune de cantari si „jocu." L u n i i n 5 S e p t e m b r e (24. A u g u s t u) 1881. VIII. Dupa ameadi la 2 óre plecandu din localulu Reuniunii, — escursiune la Ciclova. — Comitetulu Reuniunii.

(R e u n i u n e a) pentru anticuitati din Dev'a a facutu acum de curêndu o escursiune la loculu unde sta odata S a r m i z e g t h u s a, capital'a imperiului dacicu de odinióra si a provinciei romane Daci'a. Desgroparile intreprinse acolo au avutu unu resultatu fórte insemnatu. Inainte de tóte s'au aflatu remasitiele unui templu alu lui Mitras, apoi mai multe inscriptiuni referitóre la cultulu de pe atunci, si o colectiune intréga de sculpturi de ale lui Mitras, intre cari unele sunt lucrate cu arta, pentru timpulu de atunci fórte insemnata. Tóte aceste sunt taiate in marmora alba de lànga Bucova din valea Bistrei. Ele se voru publicá, dupa cum ne spune „Allg. Ztg." càtu de curendu si contele Géza Kuun, presiedintele reuniunei numite, va dá publicului si deslusiri pricepetóre cu deosebire despre numele enigmatice ale dieiloru persiani si siriani, cari sunt scrise pe aceste table de marmora.

(C o n g r e s u l u i n t e r n a t i o n a l u g e o g r a f i c u.) La 15 Septembre viitoru se va deschide, dupa trecere de 10 ani, alu treilea congresu geograficu internationalu. Elu va avé locu la V e n e t i'a. Onórea de a fi datu impulsiunea este a Belgiei. Ori-cine scie cà Belgia este tier'a congresseloru internationale. Primulu congresu geograficu, tienutu la Anvers in 1871, pregati teremulu si resultatele sale fura fecunde. La congresulu din 1875, dela Paris, s'au pututu deja dovedi marile progrese sevêrsite in timpu de 4 ani. Se scie cà cu acestu congresu coincidea o espositiune geografica internationala. Congresulu si espositiunea geografica ce peste curendu se va intocmi la Veneti'a, va avea multu mai multa importantia inca multiumita noueloru cuceriri sciintifice realisate in acesti din urma ani si grabei cu care diferitele tieri au respunsu apelului Soc. venetiane de geografie. Congresulu se va inchide la 22; espositiunea inse va tiené dela 1—30 Septembre. Membrii congresului sunt impartiti in trei categorii: membrii de onóre, numiti dupa regulele stabilite de comitetu, membrii donatori, cari voru plati o cotisatiune de 40 lire si membrii aderenti, cari voru plati o cotisatiune de 15 lire. Congresulu se divide in 8 grupe sciintifice, dupa ordinea materiiloru inscrise in programu: 1. Geografi'a matematic'a, geodesi'a, topografi'a; 2. Hydrografi'a si geografi'a maritima; 3. Geografi'a fisica, meteorologica, geologica, botanica si zoologica; 4. Geografi'a antropologica, etnografica si filologica; 5. Geografi'a istorica si istori'a geografiei; 6. Geografi'a economica, comerciala si statistica; 7. Metodologi'a geografiei; 8. Cercetari si caletorii geografice. — Ca si la Paris in 1875, fia-care grupa alege, in fiacare di, pe presiedintele ei. Presiedinti'a de onóre a congresului a binevoitu a o priimi M. S. Regele Italiei. Presiedintia efectiva este data printiului Toma-Albert-Victor de Savoia, duce de Genua, frate alu M. S. Regina. Elu are 27 ani si jumetate. Se incredintiéza cà sessiunea congresului va fi inaugurata de comitele Ferdcnandu de Lesseps, ilustrulu presiedinte alu Sos. geogr. din Paris. Loculu de siedintie alu congreisului va fi in salonulu marelui consiliu din palatulu Dogiloru, ear' espositiunea va fi asiediata in localurile palatului regalu puse la dispositiunea comitetului de M. S. Regele Humbert. Orasiulu a votatu pentru congresu si espositiune 10.000 lire, ear' provinci'a unu ajutoru de 3000 lire. O espositiune a artii antice si moderne si a artii aplicate la industrie se va deschide in antaile dile din lun'a Septembre. Aderarile curgu la Venetia nu numai din tierile Europei dér' chiaru din partile cele mai departate, cum Brasili'a, Indi'a, Japoni'a si Nou-Seeland'a. „Rom."

(O n o u a s c ó l a r o m a n a) s'a deschisu, dice Romanulu, in orasielulu romanescu San Marin'a din M a c e d o n i a, situatu pe muntele Pindu. Acést'a scóla se afla sub directiunea d-loru Curati si Hondrosomu, amendoi elevi dela liceulu Mateiu Basarabu din Bucuresci, si numera peste 100 de scolari.

In memori'a poetului Andreiu Muresianu.

Orasi'a 20 Augustu 1881.

Stimate D-le Redactoru! Alaturatu tramitu „list'a marinimosiloru contribuitori spre scopulu redicarii unui monumentu laureatului poetu de pia memoria Andreiu Muresianu" pe langa acea rogare: cá se binevoiti a-o publicá in pretiuitulu D-vóstre diaru ce redigeti, pentru cá acést'a semi serva dreptu legitimare façia de publiculu donatoriu.

Au contribuitu; Dr. Avramu Tincu advocatu 5 fl. Alesandru d'Herbay subpretore 1 fl. Lucianu Campeanu c. r. maioru 5 fl. Ioanu Terfalog'a c. r. capitanu 1 fl. George Boldea c. r. locotonente 1 fl. Demetriu Ruj'a c. r. locotenente 1 fl. Ili'a Nedelcu c. r. sublocotenente 1 fl. Silviu d'Herbay c. r. sublocotenente 1 fl. Simonu Corvinu croitoriu 1 fl. Nicolau Popoviciu protopopu gr. ort. 1 fl. Nicolau Herlea directoru norm. 1 fl. Iosifu de Orbonasiu subpretore 1 fl. Iustinu Moldovenu protopopu gr. cath. 1 fl. Georgiu Baciu comerciante 1 fl. Ionu Mihaiu proprietariu mare 2 fl. Nicolau Radu comerciante 2 fl. Franz Dorner comerciante 1 fl. Nicolau Trifu economu 50 cr. Samoilu Popu advocatu 2 fl. Demetriu Iosifu notariu cerc. in Berii 1 fl. Petru Beleiu not. cerc. in Casteu 50 cr. Simeonu Filimonu in Vermag'a 50 cr. Georgiu Mariutiu propriet. in Romosu 50 cr. Iosifu Boc'a preotu in Valea mare 50 cr. Petru Truc'a din Geoagiu 50 cr. Avramu Mihailu propriet. in Romosielu 50 cr. Nicolau Cost'a jude com. in Rapoltu mare 20 cr. si Ionu Lazaroiu economu 10 cr. — Sum'a 33 fl. 80 cr. Primiti s. c. l.

I u l i u H e r b a y
colectante.

Convocare.

Adunarea generala a despartiementului cercualu XII alu Associatiunei transilvane pentru literatura si cultur'a poporului romanu se va tiené in Desiu la 24. Augustu a. c. st. n. la 10 óre antemeridiane in localitatile subscrisului directoru, unde se invita cu onóre toti membrii din acestu despartiementu si alti iubitori de cultur'a si inaintarea poporului nostru.

Din siedinti'a subcomitetului asociatiunei.

Desiu la 17 Augustu 1881.

Gabrielu Manu, directoru.

Petru Muresianu, secretariu.

A v i s u !

Adunarea generale a „Reuniunei invetiatoriloru romani gr. cath. din giurulu Gherlei" se va tiené in anulu acest'a amesuratu decisiunei adunarei gen. din anulu trecutu, in primele doue dile dupa s. Maria mica, adeca in 21 si 22 Septembre st. n. Gherl'a in localitatile preparandiei diecesane. La adunarea acést'a d. membrii ordinari 'su obligati, ér' cei fundatori si ajutatori, pre cumu si toti aceia cari se intereséza de caus'a santa a invetiamentului suntu invitati cu tóta onórea a participá. Membrii ordinari, cari sunt in restantia cu taesele se binevoiésca a le aduce cu acést'a ocasiune.

Din siedinti'a comit. „Reuniuniei etc. tienuta in Gherl'a la 15 Aug. 1881.

Presiedintele
Michael Serbanu,
sanonicu.

Secretariulu adboc.
V. Gr. Borgovanu.

Concursu.

La scólele granitieresci suntu de conferitu urmatóriele statiuni de invetiatori.

1. La scól'a din Vaidarece, Lis'a si Riualbu postulu de invetiatorin dirigente cu salariu anuale de 300 fl. v. a.

2. Postulu de invetiatoriu secundariu la scol'a din Margineni cu 180 fl. v. a.

La toti cu cuartiru si lemnele necesari pentru focu. —

Aceia, cari voiescu a ocupá un'a din statiunile numite au de a tramite cererea loru proveduta cu tóte documentele prescrise de lege, celu multu pêna la 30 Augustu st. nou, a. c. la **Comitetulu administrativu alu fondului scolasticu alu fostiloru granitieri din regimentulu rom. I, in Sibiiu.**

1—3

Nr. 7851/1881. 1—3

Concursu.

Din legatulu Iosef Wehrmacherianu suntu de a se dá, cá stipendiu anualu, 400 fl. v. a., pentru intreag'a perioda de studiu, unui ascultatoriu ordinaru dela o scóla superióra interna séu esterna séu dela unu institutu de invetiamentu de aceeasi categorie, eventualminte unui studentu, care prin absolvarea unui gimnasiu superioru, unei scóle reale superióre séu alu unui altu institutu de pregatire, este in stare de a documentá prin documente legale indreptatirea spre frecuentarea unuia din amintitele institute cá ascultatoru ordinaru. La concurentii pentru cestionatulu stipendiu nu are de a se luá in consideratiune religiunea seau nationalitatea competentului.

Concurentii au de a 'si asterne petitiunile timbrate si provedinte cu aclusele recerute pêna in 16 Septembre a. c. subscrisului magistratu urbanu. In sensulu dispositiuniloru legatare au de a documentá in petitiuni, cum cà suntu nascuti in Transilvania, si anume din partile acele, cari, inainte de unirea cu regatulu Ungariei, au formatu politicesce marele principatu alu Transilvaniei; in fine se cere a se documentá cumcà suntu fara mijlóce, adeca: cà atatu concurentii, càtu si parintii loru nu possedu atàta avere, cá se póta acoperi spesele pentru studiu.

Brasiovu 19 Augustu 1881.

Magistratulu urbanu.

Cursulu de Bucuresci

dela 8/20 Augustu 1881.

V a l o r i	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Oct.	91.—	92.—
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100.—	101.—
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	105.—	106.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	102.—	103.—
7% „ „ urbane	idem	$100.^3/_4$	$101.^3/_4$
8% Imprum. municipalu . .	idem	106.—	107.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	230.—	230.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	$28.^1/_2$	$29.^1/_2$
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1740	1760
Auru contra argintu		$^5/_8$	$^7/_8$
Auru contra bilete hipotec. .		$^5/_8$	$^7/_8$
Auru contra bil. de Banca nat		$^5/_8$	$^7/_8$
Florini Val. Austr.		2.15—	2.16—

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.